

УДК 646.367-007.271-089.89

Міні-інвазивні методи біліарної декомпресії у хворих на холедохолітіаз

В.В. БОЙКО, І.А. ТАРАБАН, І.О. ДРОЗД, Н.В. ШАТЕЛЕН

Харківський національний медичний університет

MINIINVASIVE METHODS OF BILIARY DECOMPRESSION IN PATIENTS WITH CHOLEDOCHOLITHIASIS

V.V. BOYKO, I.A. TARABAN, I.O. DROZD, N.V. SHATELEN

Kharkiv National Medical University

Тяжкий стан хворих на холедохолітіаз потребує негайної операції. Метою дослідження було визначення оптимальної методики лікування таких пацієнтів. Вивчено результати лікування 85 хворих на холедохолітіаз. З метою декомпресії хворим проводили ендоскопічну ретроградну холангіографію зі сфінктеротомією. Другим етапом була лапароскопічна холецистектомія.

The severe condition of patients with choledocholithiasis requires immediate operation. The purpose of research was determination of optimum method of treatment of such patients. The results of treatment of 85 patients with choledocholithiasis were studied. With the aim of decompression the patients were undergone to endoscopic retrograde cholangiography with sphincterotomy. The second stage was laparoscopic cholecystectomy.

Кількість хворих із механічною жовтяницею, зумовленою жовчокам'яною хворобою, прогресивно росте. Тяжкість стану хворих при цій патології зумовлена перш за все холемією в результаті застою жовчі в жовчовивідних шляхах. Підвищений тиск у поза- та внутрішньопечінкових жовчних протоках приводить до пошкодження гепатоцитів, що супроводжується порушенням функції печінки. Широке впровадження міні-інвазивних і відеолапароскопічних методик дозволяє провести необхідну хірургічну корекцію без значної операційної травми. Використання сучасного технічного забезпечення вимагає проведення одномоментного оперативного втручання з повною корекцією всіх патологічних змін у жовчовивідних шляхах, які виникли в результаті холедохолітіазу. Результати оперативного лікування хворих на висоті жовтяниці залишаються незадовільними. Летальність при цьому досягає 35-55 %. Вибір методу оперативного лікування, який дозволить понизити кількість ускладнень, приводить до використання малоінвазивних методів хірургічного лікування.

Метою дослідження було поліпшення надання хірургічної допомоги хворим із механічною жовтяницею, зумовленою холедохолітіазом.

За період з 2008 до 2009 року в ДУ "Інститут загальної і невідкладної хірургії" перебували на лікуванні 85 хворих на жовчокам'яну хворобу, ускладнену механічною жовтяницею. З них у 39 хворих (45,9 %) механічна жовтяниця виникала на тлі гострого калькульозного холециститу, у 22 пацієнтів (25,9 %) холедохолітіаз був ускладнений тяжким холангітом. Серед них було 38 чоловіків і 47 жінок, середній вік склав (52±8) року. У всіх хворих показники білірубіну, амі-

нотрансфераз, лужної фосфатази перевищували нормальні. Переважаючим методом декомпресії жовчних шляхів було ендоскопічне ретроградне втручання. Ендоскопічна папілосфінктеротомія виконана у 71 хворого (83,5 %), у поєднанні з холедохолітекстракцією – у 67 пацієнтів (78,8 %). Після відновлення жовчовідтоку лапароскопічна холецистектомія виконана у 65 хворих (76,5 %). Найбільші труднощі при лапароскопічних втручаннях були пов'язані з вклиненними у великий дуоденальний сосочок конкрементами (5 пацієнтів (5,9 %)). Лапароскопічним доступом вдалося видалити конкремент тільки в одного пацієнта. Останнім чотирьом хворим була виконана конверсія. При лапаротомному оперативному втручанні вклиненні конкременти були дефрагментовані та видалені.

У післяопераційному періоді ускладнення виникли у 7 (8,2 %) пацієнтів, яким виконували ендоскопічну декомпресію з подальшою лапароскопічною холецистектомією. З них у 2 (2,3 %) хворих виявлено епізоди нестабільної гемодинаміки, у 5 (5,9 %) пацієнтів виникла гіпостатична пневмонія. Після проведення відповідної консервативної терапії стан хворих поліпшився.

Висновок. Таким чином, найбільш вдалою і найчастіше виконуваною методикою лікування жовтяниці при холедохолітіазі є двохетапна методика з виконанням лапароскопічної холецистектомії після папілосфінктеротомії. Виконання антеградної відеохоледохоскопії з літекстракцією знаходить своє місце серед міні-інвазивних методик і є перспективним методом при лікуванні механічної жовтяниці, зумовленою холедохолітіазом.